

Özel Sektör Gönüllüleri Derneği (ÖSGD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dr. Yılmaz Argüden,

Yaşama kalite katıyor...

Yönetim danışmanlığı, yatırım bankacılığı, bağımsız yönetim kurulu üyeliği, hocalık, yazarlık, gönüllü kuruluşlarda liderlik veya sosyal girişimcilik gibi birbirinden çok farklı görünen kimlikleri bünyesinde barındırıyor. Ama aslında yaptığı bütün işler birbiriyle tutarlı, birbirini tamamlayıcı ve 'yaşama kalite katmak' hedefine odaklı.

Gazeteci-Yazar Melih Arat, 2001 yılında yayınladığı Değişimin Liderleri adlı kitabında onu, "Parlak İşlerin Lideri" olarak tanımlıyor ve şöyle devam ediyor:

"Boğaziçi Üniversitesi'nden arkadaşları Dr. Yılmaz Argüden'den ve yaptıklarından söz ettiğimde, sempati dolu gözlerle "Bu parlak işin altından da mı Yılmaz çıktı?" sözleriyle duygularını dile getiriyorlar. Mezuniyet yılığında bir arkadaş tarafından yazılan "Niye bu kadar çok 'EN İYİ'sin?" cümlesi belki de onu yakından tanıyanların ortak duygusunu ifade ediyor. Kendisiyle birlikte çalışma olanağı bulan bazı arkadaşlarım, Dr. Yılmaz Argüden'den "başka türlü, etkileyici bir insan" diye söz ediyorlar."

Yaptığı ve başardığı işleri öğrendiğimizde biz de gerçekten, "başka türlü, etkileyici bir insan" olduğunu düşünüyoruz.

Deneyimleri özel sektörden, kamuya, uluslararası kuruluşlardan sivil toplum örgütlerine ve akademik hayata kadar oldukça geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

Yaşam kalitesini yükseltme konusundaki çalışmaları nedeniyle Dünya Ekonomik Forumu tarafından Geleceğin 100 Küresel Lideri arasına seçilen Dr. Yılmaz Argüden'i anlatabilmek hiç kolay değil. Dr. Argüden ile sohbetimiz, ağırlıklı olarak kalite, kurumsal sosyal sorumluluk ve gönüllülük konuları üzerine. Bu nedenle Dr. Yılmaz Argüden'i daha yakından tanımak isteyen okurlarımız için www.arguden.com adresini ziyaret etmelerini şiddetle tavsiye ediyoruz.

Dr. Argüden, "Hayatta temel amacım, yaşama kalite katmak" cümlesiyle başlıyor sohbete... "Yöntem olarak da yönetim kalitesini artırmayı hedefliyorum. Bu nedenle, ele aldığım her işi kaliteli yapmaya ve zaman ayıracağım her konunun toplumda yaşam kalitesini artıracak bir konu olmasına gayret gösteriyorum. Yaşam kalitesi, yaşamı paylaştığımız insanların kalitesiyle artar. Bu nedenle, kendilerinden bir şeyler öğrenebileceğim nitelikli kişilerden oluşan takımlarla çalışmaya gayret gösteririm."

Yaşama kalite katmak hedefinizden yola çıkarak şunu soralım; dünya küreselleşiyor ve bu gelişme toplumları, yaşayış biçimlerini etkiliyor. Küresel sorunları düşündüğünüzde bu sorunlara yaklaşım ve çözümleri konusunda neler söylersiniz?

İnsanoğlunun dünyada kurduğu yaşam nasıl daha kaliteli ve sürdürülebilir olurdu?

Bu sorunun cevabı teknolojik gelişmelerden ziyade insanoğlunun yaşaması gereken bir anlayış devriminde yatıyor. Konuyu daha iyi anlatabilmek için öncelikle tamamen teorik bir yaklaşımı örnek vereyim. Eğer her insan yaşamında kendisi tarafından bilinmeyen tesadüfi zamanlarda beş kez kimlik değiştirmek zorunda kalıp, yaşamını dünyadaki beş ayrı kişi olarak yaşamak zorunda kalacağına gerçekten inansa, dünya çok daha dengeli bir gezegen olurdu.

Örneğin, bir sabah kalktığımızda pasaportumuz ve kimliğimiz değişmiş ve on seneliğine Hintli bir fakir olarak yaşayacak olsak. Hayatımızın bir başka döneminde Filistinli bir çocuk, bir başka dönemde Amerikalı bir zengin ve yine bir başka dönemde bir Afrikalı veya Çinli tekstil işçisi olabileceğimize inansak diğer insanları 'öteki' olarak görmekten vazgeçebilir miydik, acaba? Yaşamımızda aldığımız kararların başkalarına etkilerini daha iyi değerlendirebilir miydik, dersiniz?

Yaşamımız süresince farklı insanların yerine geçerek yaşayacağımıza gerçekten inansak, Yunus Emre'nin dediği gibi;

"Sen sana ne sanırsan,
Ayrığa da (ötekine de) onu san;
Dört kitabın manası,
Budur eğer var ise."

anlayışına daha kolay erişebilir miydik? Bireylerin inançları farklı olsa da çeşitli dinlerdeki 'cennet-cehennem' veya 'reenkarnasyon' gibi kavramların temelinde acaba insanları kendi hayatından daha uzun vadeli bakmaya veya bencilikten toplumsal duyarlılığa dönüştürme hedefi yok mu?

Stratejik Liderlik, Üstün Vatandaşlık, Seçkin Kariyer gibi birçok ödül sahibi olan Dr. Argüden, yaşam kalitesini yükseltme konusundaki çalışmaları nedeniyle Dünya Ekonomik Forumu tarafından Geleceğin 100 Global Lideri arasına seçildi.

Sohbet

Küresel Yönetişim Forumu Yüksek Danışma Kurulu üyeliği ve OECD Özel Sektör Danışma Kurulunun Yönetişim Komitesi Başkan Yardımcılığı yapmış olan Dr. Argüden, halen BM Küresel İlkeler Sözleşmesi Ulusal Temsilciliğini de yürütüyor.

Maalesef, her ne kadar dinler ve düşünürler bu kavramların hayatımıza denge getirmesini hedefleseler de insanoğlu kendini krizlerle karşı karşıya kalmadıkça bencillikten kurtaramıyor. Dünyanın yönetiminde de bu bencilliği birçok açıdan görüyoruz. Küresel sorunlar küresel çözümler gerektiriyor. Oysa dünyadaki liderlerin yetki ve sorumlulukları ülke sınırlarıyla belirleniyor.

Liderlik seçimleri ülkeler bazında yapılıyor, ver-giler ülkeler bazında toplanıyor, askeri güçler ülkeler bazında örgütleniyor, kanunlar ülkeler bazında belirleniyor. Üstelik dünyada en yaygın yönetim sistemi olan demokrasilerde ortalama dört senede bir yapılan seçimler nedeniyle herhangi bir anda küresel sorunlara çözüm üretebilmek üzere bir araya gelen ülke liderlerinin ortalama bakış açısı iki sene gibi kısa bir süre! Bu nedenle, küresel sorunların çözümü için gerekli olan küresel yapılanmaları gerçekleştirmek güçleşiyor. Oysa küresel boyutta ciddi bir yapılanma ihtiyacı var.

Örneğin, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, IMF gibi küresel kurumlar küresel sorunlarla başa çıkabilecek kaynaklara ve yetkiye sahip değiller. BM'in askeri yaptırım gücü yok, IMF ve Dünya Bankası ancak ülkeler kendilerini davet ettiklerinde etkili olabiliyorlar. Üstelik kaynaklar açısından da ülkelere bağımlılar.

Bu ve benzer kurumların günümüzün küresel sorunlarıyla başa çıkabilmesi için yetkileri ve kaynakları artırılmalı. Ancak, bu kurumların yönetiminde özel haklara sahip olan ülkeler bu hakları diğerleriyle dengeli bir şekilde paylaşma-

dıkça bu kurumlar için gerekli kaynakların harekete geçirilmesi de güçleşiyor. Bu nedenle, uzun vadeli küresel bakış açısına sahip liderlere ihtiyaç var. Ülkeler belli konularda gönüllü olarak yetki ve kaynaklarını paylaşacak yapılar oluşturmazlarsa küresel krizlerin derinleşmesini önlemek güçleşecek. Ülkeler ve liderlerinin bu konuyu açıkça masaya koyup, büyük bir pazarlık gerçekleştirip hangi şartlarda hangi yetkilerin paylaşılabilceği ve ne gibi kaynakların küresel sorunların çözümü için harekete geçirilebileceği konusunda uzlaşmaya varmaları önemli. Küresel sorunların gerçekten ve kalıcı bir şekilde çözümü için küresel yetki ve kaynak paylaşımına ihtiyaç var.

Ancak, ister İsrail-Filistin çatışması, ister zengin ülkelerin BM'in binyıl hedefleri doğrultusunda yetersiz yaklaşımları, ister Türkiye-AB ilişkilerindeki gelişmeler olsun, tüm ulusal liderlerin ortak çözümlere ulaşabilme becerileri göz önüne alındığında bu konularda yeterli gelişme sağlanmasının güç olduğu gözüküyor. Ayrıca, finansal kriz ile başlayan küresel ekonomik krizin, G-8'in G-20'ye dönüşümüne önemli bir ivme kazandırdığı olgusu, insanoğlunun değişim için krizlere ihtiyacı olduğunu vurguluyor.

Acaba 'başkalarına, kendimiz için istediğimiz gibi davranabilmek' için dünyanın başka krizlere

de mi ihtiyacı var? Uzaydan gelecek bir başka ırka karşı ortak savaş, dünyaya bir asteroid çarpmasının önlenmesi, büyük bir deprem veya salgın aşında hepimizin aynı gemide yaşadığını anlatmak için gerekli mi? Böylesi tehditler olmadan, dünya liderleri (aşında insanlar) daha dengeli ve adil olmayı sindirebilirler mi? Ne dersiniz?

Son yıllarda yeni bir eğilim var. Giderek artan sayıda şirket in Kurumsal Sosyal Sorumluluk projeleriyle sosyal problemlerin giderilmesine ilişkin çabalara müdahil olduğunu görüyoruz. Siz bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Bir de şunu sormak isteriz; uluslararası şirketlerin Türkiye'de KSS uygulamalarının gelişmesinde sizce nasıl bir payı var?

Kurumsal sosyal sorumluluk (KSS) özellikle son 10 yıl içinde dünyada ve doğal bir sonuç olarak da ülkemizde önemli bir yol kat etti. Kurumların iş süreçlerinin tüm aşamalarına dâhil etmeleri gereken KSS sadece uluslararası şirketlerin

“

Uzun vadeli küresel bakış açısına sahip liderlere ihtiyaç var. Ülkeler belli konularda gönüllü olarak yetki ve kaynaklarını paylaşacak yapılar oluşturmazlarsa küresel krizlerin derinleşmesini önlemek güçleşecek.

Dr. Yılmaz Argüden

”

“

İnsanoğlunun dünyada kurduğu yaşam nasıl daha kaliteli ve sürdürülebilir olurdu? Bu sorunun cevabı teknolojik gelişmelerden ziyade insanoğlunun yaşaması gereken bir anlayış devriminde yatıyor.

Dr. Yılmaz Argüden

”

Sohbet

Dr. Argüden'in Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürüttüğü ARGE Danışmanlık, Avrupa Parlamentosu'nda kurumsal sosyal sorumluluk alanındaki çalışmaları nedeniyle Geleceği Şekillendiren en iyi üç şirket arasında değerlendirildi ve BM Küresel İlkeler Anlaşmasını imzalayan ilk Türk şirketi oldu.

değil, Türk şirketlerinin de iş planlarının bir parçası haline geliyor. İş alanlarının yanı sıra belirlenen alanlarda toplumsal fayda yaratmaya yönelik çalışmalar yapan ve bu alanlarda uzman sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliklerine giren şirketlerin sayısı her geçen gün artıyor. uluslararası tecrübelerin aktarılması konusunda uluslar arası şirketlerin gelişime örnek olduğunu söyleyebiliriz.

Aslında, Türk şirketlerinde görülen en önemli gelişme sosyal sorumluluk konusunu artık sadece bir bağış konusu olarak görmeyip, bilgi ve deneyimlerin, gönüllü olarak toplumsal gelişmeye destek olmak üzere ayırmaya başlanmış olması. Bu konuda ÖSGD'nin öncü çalışmalarının ve özellikle 'Gönülden Ödüller'in teşvik edici ve öğretici bir rol oynadığını vurgulamak isterim.

KSS uygulamalarının gönüllülük mü, yoksa zorunlu olarak uygulanan kurallar çerçevesinde ele alınabilecek bir süreç mi olduğu, hala önemli bir tartışma konusu olmaya devam ediyor. Bu konuda ne dersiniz?

Şirketler çevre, kültür, eğitim, insan hakları, yolsuzlukla mücadele gibi toplumsal konularla daha yakından ilgilenme baskısı altındalar. Toplum ve yeni iletişim teknolojileriyle değişen dünya, şirketleri daha sorumlu olmaya yönlendiriyor. Birçok şirket bu konularda bazen iyi niyetli olmalarından, bazen de bu toplumsal baskılar nedeniyle faaliyetlerini geliştiriyorlar. Kurumsal sosyal sorumluluk öyle bir konu ki, stratejik bir şekilde yönetildiğinde iş süreçlerine de katkı sağlıyor.

Kurumlar da iş sonuçlarına değer kazandırdığını gördüklerinde zorunluluktan değil, faydasına inandıkları için sistemli bir şekilde uygulamaya devam ediyorlar. Örneğin, kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarının şirketler açısından satışların artması, maliyetlerin azaltılması, risklerin daha iyi yönetimi gibi iş sonuçlarını etkileyen birçok çıktısı oluyor. Kurumsal sosyal sorumluluk projelerini ciddiye alan şirketlerin dört temel alanda iş sonuçları açısından da fayda sağladıkları gözlemleniyor: Büyüme, Getiri, Risk yönetimi ve Yönetim kalitesini geliştirme.

Hem ÖSGD'nin hem de KalDer'in kurucuları arasında yer alıyorsunuz. Kalite ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk arasındaki ilişki nedir? Birbirlerini nasıl etkiliyor bu iki kavram?

Yaşam kalitesini artırmanın en iyi yolu, yönetim kalitesini artırmaktır. Çünkü kıt kaynakların verimli kullanılması ve paydaşların güveninin kazanılması toplumsal gelişmenin temelidir. Kalite kaynakların etkin kullanılmasının ve paydaşların mutluluğunu artırmanın anahtarıdır.

Şirketlerin yerine getirmesi gereken dört temel sorumluluk var: Ekonomik, yani, verimli ve kârlı olmak; Hukuki–kanunlara uymak; Etik–kanunların ötesinde toplumsal norm ve beklentilere uyumlu davranmak ve Sosyal – toplumsal sorunların çözümü için gönüllü katkıda bulunmak.

Kurumsal sosyal sorumluluk, doğrudan bu sorumlulukların son ikisini, ancak dolaylı olarak hepsini içeriyor. Çünkü toplumun beklentilerine uyumlu olan, onun sorunlarına ilgi gösteren kurumların toplumda yarattığı mutluluk, onların daha mutlu çalışanlara, daha mutlu müşterilere ve dolayısıyla daha mutlu hissedarlara sahip olmaları sonucunu getiriyor.

Kurumsal sosyal sorumluluk, şirketlerin faaliyetlerini kendi değer zincirinin topluma yarattığı tüm maliyetleri göz önüne alarak gerçekleştirme ve daha iyi bir toplum ve daha iyi bir çevre için gönüllü olarak katkıda bulunmasıdır.

Bu nedenle, kalite ve sosyal sorumluluk aslında paydaş mutluluğunu artırmak için kullanılabileceğimiz temel kavramlar.

Son olarak şunu soralım; şirketlere toplumsal gelişime katkılarını arttırmaları adına KSS ve Gönüllülük tavsiyeleriniz olacak mı? Nereden ve nasıl başlamalılar? KSS stratejilerini nasıl oluşturmaları?

Kurumsal Sosyal Sorumluluk çatısı altında Gönüllülüğü vazgeçilmez bir değer olarak görüyoruz. ÖSGD 10 senedir kurumlar içinde gönüllülüğün sistematığının geliştirilmesi alanında aktif rol aldı. Bu tecrübe ile elindeki yol haritasını üyeleri ile paylaşıyor.

Şirketler, kurum kültürüne yerleşmiş bir gönüllülük programına başlamak için ÖSGD'nin desteğini alabilir, ÖSGD üyelerinin çalışmalarını kendi kurumlarına uyarlayabilirler.

ÖSGD olarak kurumsal gönüllülük programında olması gereken birkaç önemli noktanın önemine kısaca değinecek olursak; öncelikle yönetimin desteğini vurgulamalıyız. Şirketin insan kaynakları sürecine gönüllülük uygulamalarını dahil edilmesi de çalışanların teşvik edilmesini sağlayacaktır.

Bir başka konu; çalışanların ilgileri doğrultusunda etki yaratabilecekleri projelere dahil olmalarını sağlamalıyız. Doğru sivil toplum kuruluşları ile işbirliği sağlanmalı. Yapılan çalışmaların iletişiminin doğru yapılması hem gönüllülerin hem de başka şirketlerin motive edilmesine ve gönülden katkı sağlamalarına yardımcı olacaktır.

Gönüllülüğün bireye sağlayacağı gelişim fırsatları da göz önünde bulundurulmalıdır. Liderlik, motivasyon, takım çalışması gibi bir çok becerinin gönüllülük ile bireylere kolaylıkla kazandırılabilceği unutulmamalı.

Yapılan çalışmalarda doğru sivil toplum kuruluşları ile doğru ilişkilerin kurulması ve bu kurumların alandaki uzmanlıklarının değerlendirilmesi de özellikle sürdürülebilirlik açısından önemli bir konu.

Son olarak da ölçümlemenin her konuda olduğu gibi gönüllülük konusunda da önemini vurgulamak isterim. Gönüllü projelerde de, yaratılan etkinin ölçülmesi ve gelişimin gözlemlenmesi başarının devamını getirecektir.

Yaşam kalitesini artırmanın en iyi yolu, yönetim kalitesini artırmaktır. Çünkü kıt kaynakların verimli kullanılması ve paydaşların güveninin kazanılması toplumsal gelişmenin temelidir.

Dr. Yılmaz Argüden

Sohbet